

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ  
ІНСТИТУТ ПРАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА АРТМЕНЕДЖМЕНТУ  
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. ректора

Валерій МАРЧЕНКО

«30» серпня 2024 р.



**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ПЕДАГОГІЧНА  
МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА**

для здобувачів вищої освіти

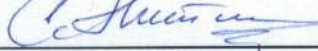
Галузь знань	<u>02 «Культура і мистецтво»</u>
Спеціальність	<u>024 «Хореографія»</u>
Освітній рівень	<u>другий (магістерський)</u>
Освітня програма	<u>«Хореографія»</u>
	(за наявності)
Вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>

Форма навчання	денна, заочна
Навчальний рік	2024/2025
Кількість кредитів ECTS	4/120
Мова викладання, навчання й оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	екзамен

Розробник:

**Гавеля Оксана Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та гуманітарних дисциплін

**ЗАТВЕРДЖЕНО:**

Завідувач кафедри  Сергій ЛИТВИН

Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

**ПОГОДЖЕНО** з гарантом освітньої програми «Хореографія»

Гарант освітньої програми



Олена АФОНІНА

# 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

## 1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (зокрема міждисциплінарні зв'язки).

Навчальна дисципліна «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача» передбачена ОП 024 «Хореографія», другого (магістерського рівня). Відповідно до навчального плану навчальна дисципліна є обов'язковою і вивчається здобувачами вищої освіти на першому курсі, у першому семестрі. Формою підсумкового контролю є екзамен.

Навчальна дисципліна «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача» має міждисциплінарний зв'язок із такими дисциплінами, як «Психологія творчості», «Філософські студії», «Історія української державності і культури», «Культурологія», «Ораторське мистецтво».

**2. Мета дисципліни** – ознайомлення здобувачів із теоретичними концепціями «Педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача»; забезпечення їх теоретичною і практичною підготовкою до виконання функціональних обов'язків фахівця, вихователя, викладача у закладах вищої освіти України; створення умов, максимально наближених до практичної професійної діяльності; забезпечення творчого розвитку особистості здобувача.

### 3. Завдання:

- опанувати теоретичні засади з теорій «Педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача»;
- сформулювати розуміння теоретико-методологічних основ «Педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача», сучасної парадигми виховання й освіти в Україні;
- оволодіти теоретико-методологічними та методичними основами національної системи освіти;
- опанувати нормативно-правовою базою у сфері освіти; дидактики вищої школи; сучасними технологіями освіти;
- засвоїти засоби формування особистості громадянина, його світогляду, життєвих настанов і орієнтирів; основних підходів до формування особистості майбутнього фахівця та його готовності до професійного самовдосконалення й саморозвитку, продуктивної педагогічної діяльності;
- сформулювати потребу дотримуватись *академічної доброчесності* (за ст. 42 Закону України «Про освіту» для здобувачів освіти, що передбачає самостійне виконання навчальних завдань, а також завдань поточного та семестрового контролю) (відповідно до робочої програми).

**4. Компетентності**, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми:

### **Загальні компетентності (ЗК):**

**ЗК1.** Здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел.

**ЗК2.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

**ЗК3.** Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

**ЗК4.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

### **Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):**

**СК2.** Здатність виявляти та вирішувати проблеми (дослідницькі, творчі, організаційні) у сфері фахової діяльності.

**СК4.** Здатність до художньо-критичної діяльності у сфері хореографії.

**СК5.** Здатність забезпечувати високу якість організації, планування та реалізації навчального і виховного процесу у сфері хореографічного мистецтва в закладах вищої освіти.

**СК6.** Здатність розробляти і впроваджувати авторські інноваційні педагогічні та мистецькі методики та технології.

**СК7.** Здатність розробляти індивідуальну стратегію навчання та виховання здобувачів освіти у відповідності до особистих якостей з метою розкриття його творчого потенціалу.

**СК8.** Здатність створювати навчально-методичне забезпечення з хореографічних дисциплін у закладах вищої освіти.

### **Програмні результати навчання за дисципліною:**

**ПРН1.** Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для провадження педагогічної, адміністративно-управлінської, балетмейстерської, науково-дослідної діяльності в сфері хореографії.

**ПРН2.** Адаптуватися та діяти в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, генерувати нові ідеї задля вирішення проблемних ситуацій.

**ПРН3.** Організувати колективну діяльність задля реалізації планів і проектів.

**ПРН4.** Використовувати комунікаційні технології для професійних контактів, брати участь у дискусіях з проблем розвитку мистецтва та освіти.

**ПРН7.** Виявляти дослідницькі, балетмейстерські, педагогічні проблеми у процесі фахової діяльності, причини їх виникнення, розробляти програми їх вирішення.

**ПРН9.** Володіти навичками художньо-критичного осмислення явищ хореографічної культури сучасності в контексті загально-мистецького поступу.

**ПРН10.** Організувати освітній процес у закладах вищої освіти відповідно до законодавчої та нормативно-правової бази, враховувати особливості його планування у відповідності до специфіки підготовки фахівців, застосовувати механізми забезпечення високої якості освіти.

**ПРН11.** Застосовувати ефективні методики викладання хореографічних дисциплін, розробляти і впроваджувати авторські методики та технології для оптимізації навчального процесу.

**ПРН12.** Сприяти різнобічному розвитку здобувачів освіти, використовуючи мистецько-педагогічний потенціал хореографічного мистецтва.

**ПРН13.** Вміти створювати різні види навчально-методичних видань (навчальні програми, методичні рекомендації, навчальні посібники тощо) з хореографічних дисциплін у закладах вищої освіти.

## **Програма навчальної дисципліни складається з чотирьох модулів:**

1. Загальні основи педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача
2. Теорія і технологія цілісного педагогічного процесу
3. Виховна робота у закладі вищої освіти України. Педагогічна культура і майстерність викладача закладу вищої освіти
4. Особливості входження України в єдиний європейський простір вищої освіти на сучасному етапі

**2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
(для денної форми навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин					
		денна форма					
		усього	у тому числі				
Л	С		П	М.К	с.р.		
<b>МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА»</b>							
1.1.	Предмет, категорії та методи педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача. Система управління та структура освіти України	14	2		2		10
1.2.	Методика викладання у закладах вищої освіти. Практична робота з нормативно-правовою базою у сфері освіти України	14		2	2		10
1.3.	Модульний контроль № 1	2				2	
	<b>Разом за модуль 1</b>	<b>30</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>20</b>
<b>МОДУЛЬ 2. ТЕОРІЯ І ТЕХНОЛОГІЯ ЦІЛІСНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ</b>							
2.1.	Основи дидактики вищої школи. Практика застосування сучасних педагогічних технологій у ЗВО.	14	2		2		10
2.2.	Контроль і оцінка знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти. Педагогічна діяльність викладача закладу вищої освіти, критерії її оцінки.	14		2	2		10
2.3.	Модульний контроль № 2	2				2	
	<b>Разом за 2 модуль</b>	<b>30</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>20</b>
<b>МОДУЛЬ 3. ВИХОВНА РОБОТА У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ. ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА І МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ</b>							
3.1.	Викладач закладу вищої освіти як організатор навчально-виховного процесу. Практика виховної роботи у закладі вищої освіти.	14	2		2		10
3.2.	Педагогічна культура і майстерність викладача закладу вищої освіти.	14		2	2		10
3.3.	Модульний контроль № 3	2				2	
	<b>Разом за 3 модуль</b>	<b>30</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>20</b>
<b>МОДУЛЬ 4. ОСОБЛИВОСТІ ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В ЄДИНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР ВИЩОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ</b>							
4.1.	Соціально-історичні характеристики розвитку системи вищої педагогічної школи в Україні в контексті формування єдиного Європейського простору вищої освіти.	14	2		2		10
4.2.	Педагогічна освіта за кордоном. Практичний аналіз складових системи вищої педагогічної освіти в США, Франції, Англії, Німеччині, Японії, Південній Кореї, Китаї.	7			2		5
4.3.	Практичне застосування закордонного досвіду навчання і виховання здобувачів вищої освіти у ЗВО України.	7	2				5
4.4.	Модульний контроль № 4	2				2	
	<b>Разом за 4 модуль</b>	<b>30</b>	<b>4</b>		<b>4</b>	<b>2</b>	<b>20</b>
	<b>Разом з дисципліни</b>	<b>120</b>	<b>10</b>	<b>6</b>	<b>16</b>	<b>8</b>	<b>80</b>

(для заочної форми навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин					с.р.
		заочна форма					
		усього	у тому числі				
Л	С		П	м.к			
<b>МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА</b>							
1.1.	Предмет, категорії та методи педагогіки вищої школи і педагогічної майстерності викладача. Система управління та структура освіти України.	16	2				14
1.2.	Методика викладання у закладах вищої освіти. Практична робота з нормативно-правовою базою у сфері освіти України.	14					14
1.3.	Модульний контроль						
	<b>Разом за модуль 1</b>	<b>30</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>28</b>
<b>МОДУЛЬ 2. ТЕОРІЯ І ТЕХНОЛОГІЯ ЦІЛІСНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ</b>							
2.1.	Основи дидактики вищої школи. Практика застосування сучасних педагогічних технологій у ЗВО.	16		2			14
2.2.	Контроль і оцінка знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти. Педагогічна діяльність викладача закладу вищої освіти, критерії її оцінки.	14					14
2.3.	Модульний контроль					-	
	<b>Разом за 2 модуль</b>	<b>30</b>	<b>-</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>28</b>
<b>МОДУЛЬ 3. ВИХОВНА РОБОТА У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ. ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА І МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ</b>							
3.1.	Викладач закладу вищої освіти як організатор навчально-виховного процесу. Практика виховної роботи у закладі вищої освіти.	16			2		14
3.2.	Педагогічна культура і майстерність викладача закладу вищої освіти.	14					14
3.3.	Модульний контроль					-	
	<b>Разом за 3 модуль</b>	<b>30</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>28</b>
<b>МОДУЛЬ 4. ОСОБЛИВОСТІ ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В ЄДИНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР ВИЩОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ</b>							
4.1.	Соціально-історичні характеристики розвитку системи вищої педагогічної школи в Україні в контексті формування єдиного Європейського простору вищої освіти.	8					8
4.2.	Педагогічна освіта за кордоном. Практичний аналіз складових системи вищої педагогічної освіти в США, Франції, Англії, Німеччині, Японії, Південній Кореї, Китаї.	10			2		8
4.3.	Практичне застосування закордонного досвіду навчання і виховання здобувачів вищої освіти у ЗВО України.	10					10
4.4.	Модульний контроль	2				2	
	<b>Разом за 4 модуль</b>	<b>30</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>26</b>
	<b>Разом з дисципліни</b>	<b>120</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>110</b>

### **3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

#### **МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА**

##### ***ТЕМА 1.1.* Предмет, категорії та методи педагогіки вищої школи і педагогічної майстерності викладача.**

##### **Система управління та структура освіти України**

##### ***Анотація до лекції 1.1.***

##### **Тема: Предмет, категорії та методи педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача**

Актуальність навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача», її роль і значення в професійному становленні здобувачів вищої освіти. Мета та основні завдання навчальної дисципліни. Процес формування інтегральних, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей здобувачів вищої освіти. Програмні результати навчання студентів. Змістовні модулі, тематичний план лекційних занять, завдання для семінарських, практичних занять і самостійної роботи. Методика оцінювання запропонованих у дисципліні видів навчальної і практичної роботи. Предмет, категорії педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.

##### ***План***

1. Становлення і стадії розвитку світової та вітчизняної педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.
2. Джерела, предмет, категорії педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача, основні завдання дисципліни.
3. Міждисциплінарні зв'язки педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача з іншими дисциплінами.
4. Система та рівні освіти України.
5. Основні принципи освіти в Україні.
6. Зовнішні та внутрішні фактори прямого й опосередкованого впливу на розвиток системи освіти в Україні.

*Література:* 1, 8, 9, 13.

##### ***Практичне заняття до теми 1.1. № 1***

##### **Тема: Система управління та структура освіти України**

##### ***Заняття***

*Мета:* формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних умінь, необхідних для виконання функціональних обов'язків фахівця, викладача закладу вищої освіти, вміння визначати й аналізувати здобутті компетенції, які необхідні в обраній професії, та застосовувати здобуті знання на практиці під час проведення індивідуальних та групових занять, знати основні принципи побудови системи освіти в Україні.

### ***Практичне завдання***

1. Дайте визначення дисципліни «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача», назвіть основні історичні етапи становлення і розвитку науки. Поясніть роль науково-технічної революції та інноваційної діяльності в сучасному світі.

2. Висвітліть наукові джерела, предмет, категорії педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача. Розкрийте основні завдання дисципліни.

3. Визначте міждисциплінарні зв'язки педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача з такими дисциплінами, як «Психологія творчості», «Філософські студії», «Історія української державності і культури», «Культурологія», «Ораторське мистецтво».

4. Охарактеризуйте систему та рівні освіти України, спираючись на Закон України «Про освіту».

5. Визначте шляхи управління та впровадження інновацій у галузі освіти України.

6. Визначте складники системи освіти України.

7. Визначте зміст засадничих принципів вищої освіти.

8. Визначте різновиди мотивації здобувачів вищої освіти на практичних заняттях.

9. Розкрийте основи автентичного навчання як мотиву навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

*Література:* 1, 8, 9, 13.

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 1.1.***

#### ***Практичні завдання***

1. Охарактеризуйте педагогіку вищої школи та педагогічну майстерність викладача як науку.

2. Що вивчає дисципліна «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача»?

3. Що є предметом «Педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача»?

4. Назвіть основні завдання педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.

5. Розкрийте сутність основних функцій педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.

6. Охарактеризуйте основні поняття педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.

7. Назвіть основні тенденції розвитку педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача в сучасних умовах.

8. Назвіть основні складові системи та структури освіти України.

*Література:* 1, 8, 9, 13.

**ТЕМА 1.2. Методика викладання у закладах вищої освіти.  
Практична робота з нормативно-правовою базою  
у сфері освіти України**

***Семінарське заняття до теми 1.2. № 1***

*Мета:* формування готовності до педагогічної праці на гностичному, комунікативному, операційному, правовому рівнях виховання відповідального, творчого ставлення до педагогічної діяльності, формування здатності до практичної роботи з нормативно-правовою базою у сфері освіти України.

***План***

1. Сучасна національна система підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів.
2. Методика підготовки науково-педагогічних кадрів для роботи у ЗВО.
3. Методика викладання у закладах вищої освіти та інновації у сфері вищої освіти України.
4. Поняття «наука» та «науково-пізнавальна діяльність».
5. Структура і функції наукового знання.
6. Основи законодавчо-нормативного регулювання науково-педагогічної діяльності в освіті України.
7. Нормативно-правова база у сфері освіти України.

***Практичне завдання***

1. Здійсніть класифікацію сучасних наук і місце педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача у цій структурі.
2. Розкрийте сутність понять: «педагогічне дослідження»; «педагогічна проблема»; «об'єкт педагогічного дослідження».
3. Визначте етапи педагогічного дослідження.
4. Окресліть сутність і взаємозв'язок понять: «методологія», «метод», «методика дослідження».
5. Охарактеризуйте основні підходи до класифікації наукових методів дослідження.
6. Визначте організаційно-функціональну структуру наукових установ в Україні.
7. Визначте три рівні методології наукового дослідження: філософський, загальнонауковий і частково науковий, кожен з яких має відносну автономію і власні методи дослідження.

***Практичне заняття до теми 1.2. № 2***

*Мета:* формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних умінь з методики викладання у закладах вищої освіти, навичок класифікації сучасних наук та визначення місця педагогіки вищої школи й педагогічної майстерності викладача у цій структурі, оволодіння організаційно-правовими засадами наукової діяльності в Україні, принципами державного управління науковою діяльністю, формування уявлення про державний контроль за діяльністю закладів вищої освіти.

### ***Практичне завдання***

1. Назвіть етапи педагогічного дослідження.
2. Визначте сутність і взаємозв'язок понять: «методологія», «метод», «методика дослідження».
3. Визначте методологічні характеристики педагогічних досліджень.
4. Назвіть нові підходи до розробки сучасних педагогічних досліджень.
5. Розкрийте основні підходи до створення теорії педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.
6. Визначте основи інтелектуального, культурного, духовного, соціального, правового, економічного розвитку суспільства та держави засобами освіти.
7. Окресліть основні напрями модернізації національної системи освіти і підготовки науково-педагогічних кадрів у контексті сучасного євроінтеграційного поступу України.

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.***

#### ***Практичні завдання***

1. Охарактеризуйте емпіричні методи дослідження; теоретичні методи дослідження; методи кількісної обробки результатів дослідження.
2. Визначте методологічні характеристики педагогічних досліджень; нові підходи до розробки сучасних педагогічних досліджень.
3. Розгляньте підходи щодо створення теорії педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача як об'єктивного процесу наукового пізнання.
4. Визначте наукові підходи до підготовки здобувачів-магістрантів. Розкрийте поняття «холізм» та «синергетика».
5. Визначте основи інтелектуального, культурного, духовного, соціального, правового економічного розвитку суспільства та держави засобами освіти.
6. Розкрийте основні напрями модернізації національної системи освіти у контексті сучасного євроінтеграційного поступу України.
7. Здійсніть аналіз організаційно-правових засад наукової діяльності в Україні.
8. Підкресліть значення конституційних засад, які передбачають, що кожен громадянин має право на освіту, громадянам гарантується свобода наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності.
9. Дайте характеристику основним положенням Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 13 грудня 1991 р. № 1977-ХІІ.
10. Визначте, як регулює освіту в Україні Закон України «Про освіту», прийнятий 5 вересня 2017 р. Коротко охарактеризуйте зміст спеціальних законів – Закону України «Про дошкільну освіту», Закону України «Про загальну середню освіту», Закону України «Про позашкільну освіту», Закону України «Про професійно-технічну освіту» та ін. У законах визначено засади державної політики у сфері освіти.
11. Визначте, яким чином регламентує діяльність у сфері вищої освіти

Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р.

12. Визначте, що означає поняття Національна рамка кваліфікації, створена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій».

13. Назвіть органи освіти, їхні функції, структуру; органи громадського самоврядування в освіті. Визначте особливості статусу й діяльності науково-педагогічних працівників – вчених, які за основним місцем діяльності займаються професійною педагогічною та науковою або науково-технічною діяльністю у закладах вищої освіти та післядипломної освіти III–IV рівнів акредитації.

14. Висвітліть принципи державного управління науковою діяльністю в Україні (використання досягнень світової науки, можливостей міжнародного наукового співробітництва).

15. Визначте критерії оцінювання українською державою ефективності діяльності закладу вищої освіти.

*Література:* 1, 8, 9, 13.

## **МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1**

*Модульний контроль* № 1 є результатом вивчення першого модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та передбачає виконання модульної контрольної роботи.

### **ПИТАННЯ МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ**

1. Предмет, категорії та методи педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.
2. Методи науково-педагогічних досліджень.
3. Методологічні характеристики педагогічних досліджень.
4. Основні підходи щодо створення теорії педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача як об'єктивного процесу наукового пізнання.
5. Інновації в освіті України.
6. Основні принципи управління системою освіти України.
7. Організаційно-функціональна структура наукових установ в Україні.
8. Система управління та структура освіти України.
9. Методика викладання у закладах вищої освіти.
10. Педагогічна імпровізація.
11. Практична робота з нормативно-правовою базою у сфері освіти України.
12. Основи інтелектуального, культурного, духовного, соціального, правового економічного розвитку суспільства та держави засобами освіти.
13. Основні напрями модернізації національної системи освіти у контексті сучасного євроінтеграційного поступу України.

## МОДУЛЬ 2. ТЕОРІЯ І ТЕХНОЛОГІЯ ЦІЛІСНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ

### ТЕМА 2.1. Основи дидактики вищої школи.

#### Практика застосування сучасних педагогічних технологій у ЗВО

##### *Анотація до лекції 2.1.*

Поняття про дидактику вищої школи як галузь педагогіки, яка спрямована на вивчення та розкриття теоретичних основ організації процесу навчання (закономірностей, принципів, методів, форм навчання), а також на пошук і розроблення нових принципів, стратегій, методик, технологій і систем навчання у закладах вищої освіти. Основні категорії дидактики вищої школи: «освіта», «закони та закономірності», «принципи», «процес навчання», «зміст освіти», «форми організації та методи навчання», «професійна підготовка» «компетенції». Закономірності та принципи процесу навчання у закладі вищої освіти, від яких залежить його ефективність. Зміст освіти як чітко окреслене коло знань, умінь, навичок і компетенцій, якими людина оволодіває шляхом навчання у закладі освіти або самостійно. Методи та форми організації навчального процесу у закладах вищої освіти. Характеристика традиційних форм та методів навчання у вищій школі: лекції; семінари; практичні заняття (лабораторні роботи, лабораторний практикум); самостійна аудиторна робота студентів; самостійна позааудиторна робота студентів; консультації; курсове проектування (курсіві роботи); дипломне проектування (дипломні роботи).

##### *План*

1. Поняття про дидактику вищої школи. Основні категорії дидактики вищої школи.
2. Зміст освіти і навчання як проблеми дидактики вищої школи.
3. Сутність і взаємозв'язок понять «освітні», «педагогічні» та «навчальні технології». Класифікація педагогічних технологій.
4. Закономірності та принципи процесу навчання у закладі вищої освіти.
5. Зміст освіти і навчання як основні питання дидактики вищої школи.
6. Методи та форми організації навчального процесу у вищій школі.
7. Характеристика традиційних форм та методів навчання у закладах вищої освіти.
8. Основні етапи реформи вищої освіти в Україні.

##### *Практичне заняття до теми 2.1. № 3*

*Мета:* формування у здобувачів вищої освіти теоретичних основ дидактики вищої школи, здатності, навичок практичного використання в закладах вищої освіти технологій проблемного, програмованого, модульного, продуктивного, інтерактивного навчання, ігрового проектування, ділових ігор, педагогічного тренінгу, брейнстормінгу, кейс-стаді, круглого столу, сократичних семінарів, модерації.

##### *План*

1. Дидактика як теорія освіти і навчання.
2. Основні категорії дидактики вищої школи.

3. Технології проблемного, програмованого, модульного, продуктивного й інтерактивного навчання.

4. Поняття ігрового проєктування, ділових ігор, педагогічного тренінгу, брейнстормінгу, кейс-стаді, круглого столу, сократичних семінарів, модерації.

5. Перспективи впровадження сучасних освітянських технологій у навчальний процес ЗВО України.

*Основна література: 1, 2, 7, 8, 9, 12.*

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 2.1.***

1. Дайте визначення поняттю «дидактика вищої школи».

2. Назвіть нові принципи, стратегії, методики, технології і системи навчання у закладах вищої освіти.

3. Дайте визначення поняттю «освіта».

4. Дайте визначення поняттям: «закони та закономірності», «принципи», «процес навчання».

5. Назвіть основні форми організації та методи навчання у закладах вищої освіти.

6. Дайте визначення поняття «професійна підготовка».

7. Дайте визначення поняття «компетенції».

8. Визначте закономірності та принципи процесу навчання у закладі вищої освіти, від яких залежить його ефективність.

9. Здійсніть характеристику традиційних форм та методів навчання у вищій школі: лекції; семінари; практичні заняття (лабораторні роботи, лабораторний практикум); самостійна аудиторна робота студентів; самостійна позааудиторна робота студентів; консультації; курсове проєктування (курсів роботи); дипломне проєктування (дипломні роботи).

### **ТЕМА 2.2. Контроль і оцінка знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти Педагогічна діяльність викладача закладу вищої освіти, критерії її оцінки**

#### ***Семінарське заняття до теми 2.2 № 2***

*Мета:* формування у здобувачів теоретичних основ оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, навичок практичної роботи з контролю й оцінки знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти, практичної роботи над підготовкою, написанням і перевіркою магістерської роботи.

#### ***План***

1. Сутність понять «контроль», «облік» та «оцінка» знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти.

2. Функції контролю знань, умінь і навичок здобувачів.

3. Основні принципи контролю та оцінки знань, умінь, навичок і компетенцій здобувачів.

4. Види контролю та форми перевірки ЗВНК здобувачів.

5. Методи контролю ЗВНК здобувачів.

6. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

7. Рейтингова система оцінки ЗВНК здобувачів.
  8. Основні етапи підготовки магістерської роботи та її перевірка.
- Основна література: 1, 7, 8, 9, 12.*

### ***Практичне заняття до теми 2.2. № 4***

*Мета:* формування у здобувачів вищої освіти умінь і навичок проведення лекційних, семінарських і практичних занять у ЗВО, визначення критеріїв аналізу і оцінки результатів педагогічної діяльності професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти.

#### ***Практичне завдання***

1. Визначте критерії аналізу результатів педагогічної діяльності професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти.
2. Дайте визначення поняття «відкрита лекція».
3. Привітайте здобувачів, які прийшли на Вашу лекцію.
4. Опишіть способи і методи дослідження думки слухачів щодо прочитаної викладачем лекції (опитувальник, контрольний листок, невелика анкета).
5. Визначте способи діагностики ефективності лекторської діяльності викладача ЗВО з боку колег і адміністрації закладу.
6. Проаналізуйте відеозапис запропонованої вам для перегляду лекції та обговоріть її з вашими одногрупниками. Визначте її недоліки та позитивні сторони.
7. Визначте, що таке педагогічна імпровізація. Наведіть приклади.

*Основна література: 1, 3, 7, 8, 9, 12.*

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.***

#### ***Практичні завдання***

Розробити конспект лекції на тему: «Контроль і оцінка знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти. Педагогічна діяльність викладача закладу вищої освіти, критерії її оцінки».

## **МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2**

*Модульний контроль* № 2 є результатом вивчення другого модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та передбачає виконання модульної контрольної роботи.

### **ПИТАННЯ МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ**

1. Мотивація здобувачів освіти на практичних заняттях.
2. Шляхи розвитку емоційної сфери та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу.
3. Вікові особливості психіки здобувачів вищої освіти (молоді та дорослих).
4. Аналіз результатів лекторської діяльності викладача закладу вищої освіти.

5. Структура та головні принципи освіти в Україні.
6. Методи педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.
7. Види лекцій.
8. Основи педагогічного менеджменту в закладах вищої освіти.
9. Основні підходи щодо створення теорії педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача як об'єктивного процесу наукового пізнання.
10. Зміст освіти і навчання як проблеми дидактики вищої школи.
11. Методи та форми організації навчального процесу у вищій школі.
12. Технології проблемного, програмованого, модульного, продуктивного й інтерактивного навчання.
13. Поняття ігрового проєктування, ділових ігор, педагогічного тренінгу, брейнстормінгу, кейс-стаді, круглого столу, сократичних семінарів, модерації.
14. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів.
15. Рейтингова система оцінки знань, вмінь, навичок здобувачів.
16. Робота над магістерською роботою та її перевірка.

*Основна література: 1, 3, 7, 8, 9, 11*

### **МОДУЛЬ 3. ВИХОВНА РОБОТА У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА І МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

#### ***ТЕМА 3.1. Викладач закладу вищої освіти як організатор навчально-виховного процесу. Практика виховної роботи у закладі вищої освіти***

##### ***Анотація до лекції 3.1***

Викладач закладу вищої освіти як організатор навчально-виховного процесу. Розвиток емоційної сфери та креативності викладача закладу вищої освіти. Студент як об'єкт-суб'єкт педагогічної діяльності. Виховання як процес свідомого розвитку викладачем особистості студента. Розвиток емоційної сфери та креативності у здобувачів вищої освіти. Психологічна структура педагогічної діяльності як відображення діяльності педагогічних систем і взаємозв'язку та послідовності дій педагога, спрямованих на досягнення поставлених цілей через розв'язання педагогічних завдань (конструктивний, організаторський, комунікативний і гностичний функціональні компоненти). Особливості організації навчально-виховного процесу у ЗВО. Проєктивні вміння викладача ЗВО (інтелектуальні уміння, необхідні для мисленнєвого моделювання наукового пошуку або навчально-виховного процесу). Компетенції наукового пошуку викладача ЗВО як здатність чітко сформулювати мету, проблему, гіпотезу, завдання дослідження, знаходити найбільш ефективні методи вивчення явищ та аналізу даних, добирати інформаційний матеріал для наукового пошуку, передбачати і попередньо оцінювати результати дослідження. Розвиток комунікативної компетенції (встановлення педагогічних доцільних стосунків із тими, на кого спрямовано вплив (на основі визнання моральної, інтелектуальної та політичної зверхності в ролі керівника й організатора – «взаємини по горизонталі»); установку правильних взаємин з тими, хто виступає в ролі керівників цієї системи (дисциплінованість, принциповість, творчість – «взаємини

по вертикалі») і партнерів за видом діяльності; співвіднесення своєї діяльності з державним завданням, що ставиться до керівника як громадянина своєї держави. Ознаки педагогічного професіоналізму викладача закладу вищої освіти. Нова концепція освіти і виховання у ЗВО України. Продуктивність педагогічної діяльності в контексті акмеологічного підходу. Професіоналізм педагога ЗВО як інтегрована якість, що є результатом інтенсивної педагогічної діяльності, високого рівня продуктивності праці (професіоналізм спілкування, професіоналізм знань; педагогічний такт. професіоналізм самовдосконалення).

### ***План***

1. Виховання як процес свідомого розвитку викладачем особистості студента.
2. Особливості організації навчально-виховного процесу у ЗВО.
3. Студент як об'єкт-суб'єкт педагогічної діяльності.
4. Практика виховної роботи у закладі вищої освіти.
5. Компетенції наукового пошуку викладача ЗВО.
6. Комунікативної компетенції викладача ЗВО.

*Основна література: 1, 2, 4, 10, 11*

### ***Практичне заняття до теми 3.1. № 5***

*Мета:* набуття здобувачами практичних навичок виховної роботи у закладі вищої освіти, засвоєння функцій куратора академічної групи здобувачів.

#### ***Практичне завдання***

1. Визначте мету і завдання виховного процесу в культурно-мистецькому закладі вищої освіти.
2. Розгляньте основні напрями виховання здобувачів у навчальній і позанавчальній діяльності.
3. Визначте основні напрями національно-патріотичного виховання здобувачів.
4. Розкрийте роль і функції куратора академічної здобувацької групи.
5. Визначте форми позааудиторної роботи зі здобувачами.
6. Охарактеризуйте специфіку діяльності викладача у закладі вищої освіти.
7. Розгляньте працю викладача ЗВО як висококваліфіковану розумову працю, спрямовану на підготовку й виховання кадрів – спеціалістів вищої кваліфікації з усіх галузей народного господарства, інтелектуальної еліти суспільства, української інтелігенції.

*Основна література: 1, 2, 4, 10, 11, 12.*

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 3.1.***

#### ***Практичні завдання***

1. Визначте функції, права та обов'язки викладача закладу вищої освіти.
2. Розкрийте конкретний зміст роботи, права та обов'язки професора, доцента, викладача закладу вищої освіти визначають статут відповідного навчального закладу.

3. Окресліть основні напрями діяльності викладача закладу вищої освіти та основні види цієї діяльності (читання лекцій, проведення лабораторних, практичних, семінарських, розрахунково-графічних робіт, консультацій, заліків, екзаменів, рецензування та прийом захисту курсових робіт і проєктів, керівництво практикою та навчально-дослідною роботою здобувачів, керівництво дипломними роботами тощо).

4. Визначте основні види навчально-методичної діяльності викладача ЗВО щодо підготовки навчального процесу, його забезпечення та удосконалення.

5. Опишіть робочий день викладача ЗВО в безпосередньому зв'язку з його навчальною роботою, її об'ємом і структурою.

*Основна література: 1, 2, 4, 10, 11, 12.*

### **ТЕМА 3.2. Педагогічна культура і майстерність викладача закладу вищої освіти**

#### ***Семінарське заняття до теми 3.2. № 3***

*Мета:* формування у здобувачів вищої освіти теоретичних основ і навичок здійснення навчально-виховної роботи з молоддю та дорослими, розкриття психологічної структури педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти, закладання психолого-педагогічних основ формування його культури, педагогічного професіоналізму та майстерності.

#### ***План***

1. Основні напрями педагогічної діяльності викладача ЗВО.
2. Функції викладача ЗВО.
3. Культура розумової праці викладача ЗВО.
4. Психологічна структура педагогічної діяльності викладача ЗВО.
5. Продуктивність педагогічної діяльності в контексті акмеологічного підходу.

#### ***Практичне завдання***

1. Виокремте обов'язкові психолого-педагогічні складові у роботі викладача ЗВО.

2. Охарактеризуйте основні компоненти науково-дослідної роботи викладача ЗВО. Зокрема, виконання планових держбюджетних науково-дослідних робіт, колективних договорів; написання і видання підручників, посібників, монографій, наукових статей і тез, доповідей на конференціях; редагування підручників, їх рецензування, написання відгуків на дисертації; робота в редколегіях наукових журналів; керівництво науково-дослідною роботою студентів; участь у наукових радах.

*Основна література: 1, 2, 4, 10, 11.*

#### ***Практичне заняття до теми 3.2 № 5***

*Мета:* формування у здобувачів вищої освіти педагогічної культури і майстерності викладача закладу вищої освіти, умінь і навичок роботи як куратора академічної здобувацької групи.

### ***Практичне завдання***

1. Розкрийте поняття «педагогічна культура і майстерність викладача закладу вищої освіти».

2. Поясніть, у чому виявляється продуктивність педагогічної діяльності в контексті акмеологічного підходу (акмеологія – наука про найбільш продуктивний, творчий період життя людини).

3. Визначте ознаки професіоналізму викладача ЗВО як інтегрованої якості, що є результатом інтенсивної навчально-виховної діяльності, високого рівня продуктивності педагогічної праці.

4. Визначте роль і функції куратора академічної здобувацької групи.

5. Опишіть основні форми позааудиторної роботи зі здобувачами.

6. Розгляньте в структурі професійної педагогічної діяльності три основних складових компонента: професіоналізм знань, професіоналізм спілкування, професіоналізм самовдосконалення.

*Основна література: 1, 2, 4, 10, 11.*

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 3.2.***

#### ***Практичні завдання:***

1. Визначте, що означає поняття сфера компетенції.

2. Розкрийте роль і значення культури освітян у становленні правової, демократичної держави.

3. Визначте сутність поняття «культура» у філософському та педагогічному аспектах.

4. У чому виявляються основні компоненти педагогічної культури викладача закладу вищої освіти?

5. Розкрийте поняття: культура спілкування, мовленнєва культура, педагогічна техніка.

6. Визначте, у чому виявляється процес самореалізації творчих потенцій та індивідуальних особливостей учасників педагогічного процесу.

7. Розкрийте поняття компетенції як простору соціально-професійного впливу, визначений посадою, соціальним статусом, службовими функціями фахівця.

8. Визначте шляхи формування загальної та педагогічної культури викладача закладу вищої освіти.

*Основна література: 1, 2, 3, 6, 7.*

### **МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 3**

*Модульний контроль № 3* є результатом вивчення третього модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та передбачає написання есе.

***Напишіть есе на тему: «Патріотизм, освіченість, вихованість і моральність здобувачів вищої освіти як основа правової, демократичної держави».***

## МОДУЛЬ 4. ОСОБЛИВОСТІ ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В ЄДИНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР ВИЩОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

### **ТЕМА 4.1. Соціально-історичні характеристики розвитку системи вищої педагогічної школи в Україні в контексті формування єдиного європейського простору вищої освіти**

#### *Анотація до лекції 4.1.*

Перші університети Західної Європи (Болонський університет, Празький університет, Паризький університет, Кембриджський університет, Віденський університет). Університети як особлива форма закладів вищої освіти. Заклади вищої освіти України в єдиному європейському просторі вищої освіти (За матеріалами Наради Міністрів освіти європейських країн м. Лувен, Бельгія 27 – 29 квітня 2009 р.). Етапи Болонського процесу. Основні положення Болонської декларації (1999 р.). Основні положення Празького комюніке (2001 р.)). Основні положення Лондонського комюніке 2007 р. та Робочої Болонської програми на 2007–2009 рр.). Реалізація стратегії «Європейський простір вищої освіти у глобальному вимірі» (2007 р.). Забезпечення якості вищої освіти відповідно до вимог Посібника OECD/UNESCO. з акцентом на покращення подачі інформаційних матеріалів про ЄПВО, на вдосконалення процесу визнання дипломів європейського зразка. Розробка Євростатом та Євростудентом системи індикаторів і способів інформування про поступ в сфері соціального виміру (справедливість, працевлаштування), мобільності викладачів і студентів усіх країн – учасниць Болонського процесу. Аналітичні звіти з проблем мобільності, глобального та соціального вимірів Болонського процесу («Погляд ззовні: Болонський процес в глобальному оточенні», «Дослідження в університетах прикладних наук: умови, досягнення та перспективи»); національні звіти. Копенгагенсько-Брюгенський процес. Меморандум «Від Болоньї до Брюге та далеко вперед» про рівні можливості у вищій школі для людей з особливими потребами» (м. Брюге, грудень 2008 р.). Історія формування сучасної системи вищої освіти в Україні. Особливості входження України в єдиний Європейський простір вищої освіти на сучасному етапі.

#### *План*

1. Перші університети Західної Європи.
2. Основні положення Болонської декларації (1999 р.).
3. Основні етапи Болонського процесу.
4. Заклади вищої освіти України в єдиному європейському просторі вищої освіти.
5. Система вищої педагогічної освіти за кордоном.
6. Аналітичні звіти з проблем мобільності, глобального та соціального вимірів Болонського процесу.
7. Особливості входження України в єдиний Європейський простір вищої освіти на сучасному етапі.

*Література:* 1, 2, 7, 8, 9.

### **Практичне заняття до теми 4.1.№ 6**

*Мета:* набуття здобувачами вищої освіти знань щодо історії формування єдиного європейського простору вищої освіти, національних особливостей системи вищої освіти в Україні, проєкції Європейської вищої освіти на Українську систему вищої освіти, а також практичного досвіду роботи з національною системою (рамкою) кваліфікації вищої освіти в Україні.

#### **Практичне завдання**

1. Ознайомитися з національною системою (рамкою) кваліфікації вищої освіти в Україні.
2. Визначити етапи запровадження нової інституційної структури, трициклової системи, нових напрямів підготовки фахівців з вищою освітою в Українських закладах вищої освіти.
3. Охарактеризувати особливості запровадження з 2009–2010 н.р. нової ECTS та єдиної для всіх українських ЗВО національної системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів.
4. Назвіть особливості розвитку програм навчання відповідно до вимог Болонського процесу та програм “Tuning”.
5. Визначте, які існують спільні ступені та спільні (спеціальні) програми навчання для іноземних здобувачів в Україні.
6. Визначте як відбувалося створення механізмів визнання попереднього навчання (формального, неформального, неофіційного) у ЗВО України.
7. Охарактеризуйте, що являє собою додаток до диплома європейського зразка у ЗВО України.

*Основна література:* 1, 2, 7, 8, 9.

### **Завдання для самостійної роботи до теми 4.1.**

#### **Практичні завдання**

Зробіть презентацію на одну із тем:

1. «Болонський університет»
2. «Празький університет»
3. «Паризький університет»
4. «Кембриджський університет»
5. «Віденський університет»

*Основна література:* 1, 2, 7, 8, 9.

### **ТЕМА 4.2. Педагогічна освіта за кордоном.**

**Практичний аналіз складових системи вищої педагогічної освіти у США, Франції, Англії, Німеччині, Японії, Південній Кореї, Китаї**

#### **Практичне заняття до теми 4.2 № 7**

***Тема: Практичне застосування напрацьованих за кордоном інноваційних підходів до викладання навчальних предметів у закладах вищої освіти України***

*Мета:* навчити здобувачів практично застосовувати напрацьовані за кордоном інноваційні підходи до викладання навчальних предметів у закладах вищої освіти України.

### ***Практичне завдання***

1. Визначте особливості педагогічної освіти за кордоном.
2. Здійсніть практичний аналіз складових системи вищої педагогічної освіти в США, Франції, Англії, Німеччини, Японії, Південній Кореї, Китаї.
3. Визначте можливості практичного застосування напрацьованих за кордоном інноваційних підходів до викладання навчальних предметів в закладах вищої освіти України.

*Основна література:* 1, 2, 7, 8, 9.

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 4.2.***

#### ***Практичні завдання № 1***

1. Визначте особливості системи вищої освіти у Великій Британії як однієї з найстаріших у Європі.
2. Назвіть, які заклади освіти були відкриті у ХХ ст. у Великій Британії.
3. Визначте, чи отримують у Великій Британії здобувачі від держави та місцевих органів допомогу.
4. Назвіть основну одиницю системи вищої освіти у Великій Британії.
5. Які заклади освіти посідають лідерські позиції у Франції, що забезпечують підготовку спеціалістів для сфери бізнесу, державного управління й інженерії.
6. Чому вважається, що як єдиної системи освіти в США не існує?
7. У наш час витрати федеральної влади Німеччини на вищу освіту не складають значної частки від загального бюджету, залишок покривається власниками землі. Які заклади вищої освіти у Німеччині переважають: державні чи приватні?
8. Здійсніть аналіз складових системи вищої педагогічної освіти в США, Франції, Англії, Німеччині, Японії, Південній Кореї, Китаї. У чому їх основні відмінності?

#### ***Практичні завдання № 2***

***Зробіть презентацію на одну із запропонованих тем:***

1. «Система вищої педагогічної освіти у Франції».
2. «Система вищої педагогічної освіти в Англії».
3. «Система вищої педагогічної освіти в Німеччині».
4. «Система вищої педагогічної освіти у Фінляндії».
5. «Система вищої педагогічної освіти в Японії».
6. «Система вищої педагогічної освіти в Китаї».

*Основна література:* 1, 2, 7, 8, 9.

### ***ТЕМА 4.3. Практичне застосування закордонного досвіду навчання і виховання здобувачів вищої освіти у ЗВО України.***

#### ***Анотація до лекції 4.3.***

Наукові підходи до організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у вищій школі (методологія, методика, практика). Дистанційна освіта як закономірний процес розвитку та адаптації вищої освіти

до сучасних умов. Організація дистанційного навчання в системі віртуального середовища. Використання потенціалу ігрових технологій у процесі формування фахових компетенцій здобувачів вищої освіти. Використання 3-D технологій для кращої візуалізації навчального матеріалу та вироблення необхідних професійних умінь, навичок і компетенцій здобувачів вищої освіти. Адаптація іноземного досвіду проведення здобувацьких науково-практичних конференцій у дистанційному форматі у ЗВО України. Тестування як засіб контролю знань здобувачів під час дистанційного навчання. Онлайн-викладач як одна з незамінних професій майбутнього в освітньому просторі України. Мессенджер telegram як освітній ресурс. Інформаційно-освітнє середовище як простір кіберсоціалізації особистості в умовах дистанційного навчання у ЗВО. Філософія онлайн освіти. Психологічна підтримка та педагогічний супровід адаптації здобувача до дистанційного навчання як мотиватори якісної вищої освіти. Формування мовної компетенції здобувачів вищої освіти в контексті наближення України до європейського освітнього простору.

### ***План***

1. Організація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у вищій школі: методологія, методика, практика.
2. Організація дистанційного навчання в системі віртуального середовища.
3. Використання потенціалу ігрових технологій у процесі формування фахових компетенцій здобувачів вищої освіти.
4. Використання 3D-технологій для кращої візуалізації навчального матеріалу та вироблення необхідних професійних умінь, навичок і компетенцій здобувачів вищої освіти.
5. Адаптація іноземного досвіду проведення здобувацьких науково-практичних конференцій у дистанційному форматі у ЗВО України.
6. Онлайн-викладач як одна з незамінних професій майбутнього в освітньому просторі України.
7. Інформаційно-освітнє середовище як простір кіберсоціалізації особистості в умовах дистанційного навчання у ЗВО.

*Основна література:* 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9.

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 4.3***

#### ***Практичні завдання:***

1. Опишіть поняття «компетенція» як динамічну комбінацію знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, які є результатом навчання у закладі вищої освіти за відповідною освітньою програмою та підставою для присвоєння кваліфікації.
2. Опишіть основні технічні і психологічні проблеми, які можуть виникати у викладача і здобувача під час дистанційного навчання.
3. Визначте, що робити, коли значно скоротилася відвідуваність занять здобувачами в умовах дистанційного навчання.
4. Розв'яжіть педагогічну задачу:  
«При проведенні лекції офлайн за допомогою постійного візуального контакту студенти слухали лекцію та записували її, ставлячи питання паралельно.

При дистанційному навчанні частина студентів, зайшовши до системи Zoom, була присутня суто номінально. Також мала місце відсутність на кафедрах окремого приміщення з доступом до системи Zoom через відсутність відеокамер, а також банальна відсутність якісного Інтернет-з'єднання. Спостерігалася відсутність достатньої кількості наявної у здобувачів, і навіть викладачів, техніки для роботи в системі Zoom. Спостерігалось також значне навантаження на систему дистанційної освіти у ЗВО».

Питання: «Яким чином можна вирішити ці проблеми максимально швидко та ефективно, щоб вони не позначились на якості навчання здобувачів вищої освіти?»

Основна література: 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9.

## МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 4

*Модульний контроль № 4* є результатом вивчення третього модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та передбачає написання кейс-стаді.

*Створіть кейс-стаді на обрану тему:*

1. «Педагогічна культура і майстерність викладача ЗВО в Україні».
2. «Практична адаптація закордонного досвіду навчання і виховання здобувачів вищої освіти в національну освіту».
3. «Критерії оцінювання знань здобувача вищої освіти».

### 4. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ (за формами контролю)

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)
			1 модуль	2 модуль	3 модуль	4 модуль
1	Відвідування лекцій та участь в аудиторній роботі	2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	2x2=4
2	Участь у семінарських заняттях	3	1x3=3	1x3=3	1x3=3	
3	Практичні заняття	4	2x4=8	2x4=8	2x4=8	2x4=8
4	Самостійна робота	2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	2x2=4
5	Модульна контрольна робота	5	1x5=5	1x5=5	1x5=5	1x5=5
	<b>Усього за модуль</b>		<b>20</b>	<b>20</b>	<b>20</b>	<b>17</b>
	Екзамен		<b>23</b>			
	<b>Разом з дисципліни</b>		<b>20+20+20+17+23 = 100 балів</b>			

## **Контрольна робота (тести) з нормативної дисципліни «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача».**

Загальна тривалість роботи здобувача вищої освіти визначається в середньому із розрахунку 1 хв. на виконання кожного тестового завдання.

Оцінювання за чотирибальною шкалою за критеріями:

<b>Магістр</b>	
Відсоток правильних відповідей:	Оцінка:
90 – 100	Відмінно
74 – 89	Добре
55 – 73	Задовільно
Менш ніж 55	Незадовільно

### **5. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ**

1. Соціально-економічні чинники розбудови загальноєвропейської системи вищої освіти.
2. Сутність та особливості навчального процесу у вищій школі.
3. Об'єкт, предмет, мета, завдання, функції педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача. Основні методологічні категорії дисципліни.
4. Система вищої освіти України.
5. Вимоги до організації самостійної роботи здобувача.
6. Сучасні вимоги до управління якістю освіти.
7. Перші університети Західної Європи.
8. Закон України «Про освіту» про освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні, наукові ступені і вчені звання.
9. Особливості організації лекції у світлі філософії сучасної освіти.
10. Римська угода, Magna Charta Universitatum, Болонська угода.
11. Використання принципів проблемного навчання у вищій школі. Поняття наукової проблеми.
12. Самостійна, науково-дослідницька робота здобувачів, різноманітні її форми (творчі завдання, проекти, курсові та дипломні роботи).
13. Розвиток критичного мислення та навичок дискусії в умовах закладів вищої освіти.
14. Зміст і структура лекції.
15. Основні терміни Національної рамки кваліфікацій.
16. Поняття і сутність педагогічного дослідження.
17. Становлення академій, інститутів, коледжів в Україні.
18. Зміст і структура практичних занять у закладах вищої освіти.
19. Науково-методичне забезпечення навчального процесу у закладах вищої освіти.
20. Курсова, бакалаврська, магістерська роботи як ступені професійного зростання здобувача.
21. Формування моніторингу якості освіти.
22. Індивідуальний робочий план викладача закладу вищої освіти.

23. Класифікація методів дослідження. Характеристика емпіричних методів дослідження.

24. Індивідуальні завдання як одна з форм організації навчання у вищій школі.

25. Організація самостійної роботи здобувачів.

26. Методична робота викладача закладу вищої освіти.

27. Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками.

28. Функції викладача закладу вищої освіти.

29. Інноваційні технології навчання у вищій школі.

## 6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА

**Відповідь здобувача оцінюється на:**

- **Оцінку А (90-100)** – якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено матеріал:
  - здобувач виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни;
  - відображає чітко знання термінів, правильно формулює відповідь, робить власні висновки та узагальнення;
  - застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення;
  - володіє навичками івент-аналізу масових та елітарних практик;
  - розуміє можливості сучасних наукових методів та володіє цими методами на рівні, необхідному для вирішення практичних завдань, що постають при виконанні професійних обов'язків.
- **Оцінку В (82-89)** – якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал:
  - здобувач виявляє знання усієї програми навчальної дисципліни;
  - відображає чітко знання термінів, правильно формулює відповідь, робить певні узагальнення;
  - але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
  - наявні незначні неточності у виконанні практичних завдань.
- **Оцінку С (74-81)** – якщо правильно викладено матеріал:
  - відображає знання термінів, логічно формулює відповідь, але наявні незначні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їхні характеристики;
  - наявні неточності у виконанні практичних завдань.
- **Оцінку D (64-73)** – якщо відповідь здобувач є поверхневою, недостатньо аргументованою:
  - є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
  - є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їх характеристики;
  - свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;

- не містить посилань на літературу;
- викладена з порушенням логіки подання матеріалу.
- містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок та виправлень;
- **Оцінку E (60-63)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою:
  - свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
  - викладена з порушенням логіки подання матеріалу.
- **Оцінку FX (35-59)** – якщо здобувач не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною:
  - не розкриває сутності питання, або ж допущено грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність відповідних знань у здобувача чи їх безсистемність та поверховість;
  - не знає основних положень навчальної дисципліни та принципів аналізу ситуацій; не вміє сформулювати власну думку та викласти її.
- **Оцінку F (1-34)** – якщо здобувач не відвідував заняття, не відпрацював їх, не проявляв бажання пізнавати навчальну дисципліну.

#### ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	Задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

## 7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

### *Публікації науково-педагогічного працівника за темою навчальної дисципліни*

1. Гавеля О. М. Національно-культурна ідентичність та її ціннісні основи: освіченість, вихованість, моральність і патріотизм українців. *Культура і сучасність*. 2018. № 1. С. 20–26.
2. Гавеля О.М. Феномен обдарованої особистості як творця культурних цінностей: Монографія. Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2020. 415 с.
3. Гавеля О.М. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни. Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача. Для самостійної підготовки здобувачів вищої освіти. Київ: Міленіум. 2021. 76 с.
4. Гавеля О.М., Гавеля О.Р. Кроскультурне дослідження вибору культурних цінностей молодим поколінням України. Theoretical and practical scientific achievements: research and results of their implementation: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 4), February 12, 2021. Pisa, Italian Republic: NGO European Scientific Platform. С. 78-83.
5. Гавеля О.М., Гавеля О.Р. Культурні ініціативи українців у галузі соціального підприємництва. Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ», May 20, 2022. Cambridge, United Kingdom, С. 368–369.
6. Гавеля О.М., Карась В.М. Культурний інститут соціального підприємництва як чинник розвитку громадянського суспільства // Збірник наукових статей «Музикознавча думка Дніпропетровщини». Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки. Вип. 22, 2022 р. С. 169–181.

### *Основна література*

1. Євсюков О.Ф. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків, 2021. 264 с.
2. Зайченко І., Теслюк В., Каленський А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи. Київ: Ліра-К, 2018. 484 с.
3. Клименко А. Шляхи розвитку емоційного інтелекту учасників освітнього процесу. *Ukrlogos*. № 15 (November, 2020). Інтернет-ресурс : <https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232-2663-4139.15.30.html>
4. Кравченко І. Проектна технологія у підготовці майбутнього викладача / Вища освіта України: теорет. та наук.-метод. часоп. 2020. № 4. С. 61-66.
5. Методичні рекомендації з навчальної дисциплін «Педагогіка вищої школи» (для здобувачів усіх спеціальностей третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти). Львівський Національний університет імені Івана Франка. Факультет педагогічної освіти. Укладач Д. Герцюк. Львів, 2021. 10 с.
6. Немець Л. М. Педагогічний менеджмент: навчально-методичний посібник для студентів першого курсу магістратури спеціальності 014.07. Середня освіта (Географія) / Л. М. Немець, К. Ю. Сегіда, М. О. Логвинова. Харків, 2019. 86 с.
7. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 472 с.
8. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва; за заг. ред. О.І. Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.
9. Педагогіка вищої школи. Методичні рекомендації для здобувачів другого

- (магістерського) рівня вищої освіти. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 32 с.
10. Підчів Т. Б. Рекомендації щодо впровадження методів мотивації навчальної діяльності здобувачів освіти, 2022. Інтернет-ресурс : <https://vseosvita.ua/library/rekomendacii-sodo-vprovadzenna-metodiv-motivacii-navcalnoi-dialnosti-zdobuvaciv-osviti-287347.html>
  11. Створення автентичного освітнього середовища у навчанні іншомовної граматики на різних етапах уроку в середній школі. *Теорія та методика навчання*. 2022. URL : [http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/20/part\\_3/9.pdf](http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/20/part_3/9.pdf)
  12. Шквир О. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Хмельницький: ХГПА, 2020. 94 с.

#### **Допоміжна література**

1. Гавеля О.М. Психологія вищої школи: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи студентів освітнього рівня «Магістр» спеціальностей: 022 «Дизайн», 024 «Хореографія», 025 «Музичне мистецтво» / розроб. О. М. Гавеля. Київ : НАКККіМ, 2018. 64 с.
2. Гавеля О.М., Гавеля О.Р. Інтереси та пріоритети обдарованої особистості в галузі мистецтва: кроскультурне дослідження. *Scientific practice: modern and classical research methods: Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Vol. 3), Boston, February 26, 2021.* Boston-Vinnitsia: Primedia eLaunch&European Scientific Platform, 2021. С. 144-148.
3. Кравченко І. Проектна технологія у підготовці майбутнього викладача. *Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп.* 2020. № 4. С. 61-66.

#### **Інформаційні ресурси в Інтернеті**

1. Наукова періодика України. Сайт електронних видань вищих навчальних закладів і наукових установ України. URL: <http://journals.urau.ua>
2. Електронний каталог Наукової бібліотеки НАКККіМ. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/>
3. Педагогіка вищої школи. Дистанційний курс. URL: <http://moodle.ipu.kpi.ua/moodle/course/view.php?id=903>
4. Електронна бібліотека. Підручники. URL: <http://www.info-library.com.ua/>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Закон України «Про вищу освіту» <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>
7. Бібліотека Конгресу. URL: <https://www.loc.gov/collections/world-digital-library/>
8. Глобальна цифрова бібліотека. URL: <https://digitallibrary.io>

